

OPONENTSKÝ POSUDEK (RIGORÓZNÍ PRÁCE)

Jméno rigorózanta:	Mgr. Tomáš Kotula
Téma práce:	Vzájemný vztah advokáta a klienta při poskytování právních služeb
Rozsah práce:	100 stran vlastního textu (dle prohlášení autora 206 461 znaků včetně mezer, tj. 114,70 NS)
Datum odevzdání práce:	30. dubna 2019 (tištěná i elektronická verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Hodnocení aktuálnosti tématu je nutno rozčlenit do dvou rovin. Problematiku vzájemného vztahu advokáta a jeho klienta při poskytování právních služeb lze považovat za tradiční téma české procesualistiky, které ovšem samo o sobě nebývá považováno za „klasické“ či „velké“ téma české civilistiky. O to zajímavější poznatky však může detailní pojednání, které se bude zabývat specifiky, kterými se tento právní vztah vyznačuje, přinést. Výjimečná a nezastupitelná role advokátů při poskytování právních služeb a tedy při prosazování práva na právní pomoc podtrhuje originalitu práce, která skýtá potenciál vnést do současného diskurzu (např. o problematice odměny advokáta v tzv. bagatelních sporech apod.) nové, originální poznatky. Volbu tématu považuji rovněž za aktuální, vzhledem k tomu, že diskuse nad novou podobou budoucího civilního řízení dostala při zveřejnění věcného záměru civilního řádu soudního konkrétnější východiska. Pokud jde o zastoupení advokátem, netřeba připomínat, že koncepční změna navrhovaná v nové právní úpravě (povinné zastoupení advokátem již před soudem prvního stupně od určité hodnoty sporu) patří k tématům, kterým bude široká veřejnost odborná i laická věnovat značnou pozornost.

Oponentské hodnocení: Výběr tématu hodnotím na základě výše uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózanť osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje a zda je schopen jejich náležitě aplikace v samostatné tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Již z výše uvedeného vyplývá, že zpracování zvoleného tématu kladlo na autora určité nároky, a to nejen po stránce vstupních informací. Z pozitivistického hlediska lze uzavřít, že bylo využito veškerých relevantních právních předpisů, které se zvolené problematice týkají anebo s ní bezprostředně souvisejí. Rigorózanť, zjevně ve snaze zpracovat dané téma komplexně, musel vyhledat k danému tématu odbornou literaturu. Zvolené téma nebylo zatím uceleně monograficky zpracováno, což samozřejmě zvyšuje náročnost na úspěšné zpracování tématu a zároveň kladný přínos autorovy práce. Úspěšné zvládnutí tématu si však nelze představit bez práce s relevantní judikaturou, kterou musí autor ve světle cíle své práce kriticky hodnotit. To rovněž zvyšuje náročnost na úspěšné zvládnutí tématu. Teoretická koncepce práce spočívá zejména v obecných interpretačních metodách jako deskripce, analýza a syntéza.

Oponentské hodnocení: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat ze standardní odborné literatury, a to jak zejména komentářové, tak časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozdělena vedle úvodu a závěru do šesti kapitol, které jsou členěny na kratší podkapitoly a části. Obsahová náplň kapitol odpovídá jejich názvu. Součástí práce je dále seznam zkratk, seznam použitých zdrojů, jedna příloha a abstrakt včetně názvu práce a klíčových slov (vše v českém a anglickém jazyce).

Autor v zásadě volí osvědčený postup od obecného k dílčímu, kdy se nejprve zaměřil na vymezení základních pojmů s problematikou souvisejících (kapitola 1.) a dále na vznik právního vztahu mezi advokátem a jeho klientem (kapitola 2.) Za těžiště hodnocené práce je pak možné považovat kapitulu třetí, kde rigorózní podrobně rozebral konkrétní práva a povinnosti advokáta a klienta. Vhodným doplňkem práce je pak kapitola čtvrtá věnovaná jiným činnostem advokáta. V kapitole páté pak autor popsal odpovědnost advokáta a v kapitole šesté řešil problematiku zániku právního vztahu mezi advokátem a klientem. Jednotlivé kapitoly se dělí na menší celky. Jejich analýza z pohledu systematického a formálního by byla nad rámec tohoto posudku. V obecnosti však lze konstatovat, že také toto dílčí členění je zvoleno vhodně. To rovněž dokládá schopnost autora vystavět systematickou práci logicky.

Oponentské hodnocení: Systematika práce i formální členění odpovídá zvolenému tématu (i cílům, srov. dále), které si autor vytyčil a zároveň odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci

Obecně lze konstatovat, že autor předložil práci, která – vzhledem ke snaze promítnout vzájemný vztah advokáta a klienta při poskytování právních služeb a specifik, kterými se tento právní vztah vyznačuje – je čtivá a v níž jsou popisné pasáže (jímž se nelze v případě tohoto tématu zcela vyhnout) vyváženy čtenářsky zajímavými částmi, v nichž autor prezentuje své vlastní postoje. V úvodu práce rigorózní formuluje cíl práce, a to: *„komplexně charakterizovat a interpretovat právní vztah mezi advokátem a klientem včetně práv a povinností, které advokát a klient v rámci tohoto právního vztahu vůči sobě mají, a v návaznosti na to poukázat na nejpodstatnější souvislosti, aspekty a specifika takového vztahu, a to rovněž v kontextu soudní judikatury a kárných rozhodnutí České advokátní komory.“*

Zvolené téma autor zpracoval podrobně. Na prvním místě je třeba uvést, že rigorózní prokázal schopnost orientace v relevantní judikatuře i v práci s ní, a to nejen v případě judikatury soudní, ale i kárné. Jak již bylo uvedeno výše, dané téma nelze bez řádné práce s judikaturou úspěšně zpracovat. Kladně dále hodnotím celé těžiště práce, které se zabývá aktuálními problémy v rámci tématu, které autor zpracovává. Jednak kladně hodnotím již samotnou identifikaci těchto dílčích témat (práv a povinností advokáta a klienta), jednak hloubku jejich zpracování (ta je ostatně patrná již z toho, že celá práce obsahuje značný počet poznámek pod čarou – celkem 128). Kladně rovněž hodnotím, že autor na různých místech práce vyjadřuje své vlastní názory (např. na s. 23, 35, 57, 62, 71, 75 a v rámci závěru).

K práci lze však uvést také některé výhrady. Předně je třeba upozornit, že v rámci rigorózní práce má uchazeč prokázat také schopnost práce s relevantními zahraničními zdroji, zejm. literaturou. V daném případě se tak nestalo, v práci není se zahraničními zdroji pracováno vůbec. Absence práce se zahraničními zdroji je sice nedostatkem, nicméně v kontextu daného tématu jej nelze hodnotit tak, že by zcela zásadním způsobem snižoval kvalitu jinak zdařilé práce jako celku. Dále je třeba upozornit, že autor se věnoval pouze problematice vyškrtnutí, nikoli pozastavení výkonu advokacie (resp. se touto problematikou zabývá pouze v situaci advokáta v insolvenčním řízení), která má rovněž vliv na oprávnění advokáta poskytovat právní služby. Rovněž u kapitoly čtvrté, která se zabývá jinými činnostmi advokáta, postrádám zmínku např. o problematice správce pozůstalosti, vykonavatele závěti apod.

Z formálních výtek lze upozornit na skutečnost, že autor necituje řádně novely příslušných zákonů (např. na s. 12, 24, 39 aj.). Dále je třeba upozornit na jazykové vady, příp. překlepy (např. na s. 1, 4 – v citaci pozn. pod čarou č. 4 a dále všude tam, kde na

tento zdroj odkazuje, 5, 6, 17, 18, 19, 24, 34, 56, 58, 73, 74, 76, 82, 88, 89, 91, 92, 99 atd., tedy napříč celou prací), což bohužel dokládá, že rigorózní neprovedl řádnou jazykovou korekturu textu.

Práci celkově hodnotím jako poměrně zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod. Domnívám se, že vytknuté nedostatky, z nichž nejzávažnější je absence práce se zahraniční literaturou, nesnižují hodnotu jinak dobře zpracované práce natolik, aby nebylo možno ji doporučit k obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autor tento cíl splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor při zpracování zvoleného tématu prokázal schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 9990 stran, představující 407 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by uchazeč nepostupoval při tvorbě práce <i>lege artis</i> .
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a je možno ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracoval s cca patnácti publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru (s ohledem na skutečnost, že neprováděl srovnání se zahraniční právní úpravou, nepracoval se zahraničními zdroji). Ke zdařilé práci s judikaturou již výše. To je zcela dostačující vzhledem k požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor téma zvolené v názvu práce zpracoval co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Lze tedy uzavřít, že autor zvolené téma zpracoval a vyčerpал dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Práce obsahuje jednu přílohu – statistický přehled – počet aktivních advokátů podle způsobu výkonu advokacie v letech 2009 – 2018, na kterou je ve vlastním textu práce odkazováno a která vhodně dokládá autorovy dílčí závěry. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na průměrné úrovni, výtky uvedeny již výše.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky k práci jsou obsaženy již výše v textu.

6.2 V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se autor zabýval problematikou, kterou ve své práci nezmínil, a to je zastupování v rodinněprávních sporech, resp. v řízeních péče soudu o nezletilé, které považuji za specifické, neboť vedle vzájemného vztahu advokáta a jeho klienta, jak ho rigorózní v práci popsal, se těchto řízení účastní nezletilé dítě a je tedy snadné si představit, že dojde ke střetu zájmu klienta a nejlepšího zájmu dítěte.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
---	---

V Praze dne 11. června 2019

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
oponentka rigorózní práce